

VENDIM
Nr. 907, datë 21.12.2016

PËR KUFIZIMIN E SHKARKIMEVE TË PËRBËRËSVE ORGANIKË TË AVULLUESHËM NGA PËRDORIMI I TRETËSVE ORGANIKË NË DISA BOJËRA, LLAQE DHE PRODUKTE PËR LUSTRIMIN E MJETEVE¹

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të shkronjës “b”, të nenit 15, të ligjit nr.162/2014, “Për mbrojtjen e cilësisë së ajrit në mjedis”, me propozimin e ministrit të Mjedisit dhe ministrit të Energjisë dhe Industrisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Qëllimi i këtij vendimi është të parandalojë ose të pakësojë ndotjen e ajrit nga ozoni troposferik, që formohet nga kontributi i përbërësve organikë të avullueshëm, nëpërmjet kufizimit të përmbajtjes totale të përbërësve organikë të avullueshëm në disa bojëra, llaqe dhe produkte për lustrimin e mjeteve.

2. Ky vendim përcakton specifikimet teknike për disa bojëra, llaqe dhe produkte për lustrimin e mjeteve, sipas shtojcës I bashkëlidhur këtij vendimi. Për produktet e sipërpërmendura janë gjithashtu të aplikueshme kërkesat dhe masat e përcaktuara në legjislacionin në fuqi për mbrojtjen e shëndetit të konsumatorëve e të punonjësve, si dhe mjedisin e tyre të punës, përfshirë kërkesat që lidhen me etiketimin e këtyre produkteve.

3. Të gjithë termat e përdorur në këtë vendim kanë të njëjtin kuptim me termat e ligjit nr.162/2014, “Për mbrojtjen e cilësisë së ajrit të mjedisit”, dhe vendimit në fuqi të Këshillit të Ministrave për masat për kufizimin e shkarkimit të përbërësve organikë të avullueshëm nga përdorimi i tretësve organikë në disa veprimtari dhe instalime, ndërsa me termat e mëposhtëm nënkuptohen:

a) “Bojëra dhe llaqe”, produktet e listuara në nënkategorinë 1 të shtojcës I të këtij vendimi, me përjashtim të aerosolëve. Këto janë veshje që përdoren në ndërtesat, finiturat dhe stukimet, si dhe në strukturat shoqëruese për qëllime mbrojtjeje, funksionimi dhe dekorimi;

b) “Përmbajtje VOC”, masa e përbërësve organikë të avullueshëm, e shprehur në gramë/litër (g/l), në përbërje të produktit të gatshëm për përdorim. Masa e përbërësve organikë të avullueshëm në një produkt të dhënë, i cili reagon kimikisht gjatë tharjes për të formuar pjesë të veshjes nuk konsiderohet pjesë e përmbajtjes së VOC-së;

c) “Produktet për lustrimin e mjeteve”, produktet e listuara në nënkategorinë 2, të shtojcës I, këtij vendimi. Ato përdoren për lyerjen e mjeteve rrugore me motor, sipas përkufizimit në nenin 47, të ligjit nr. 8378, datë 22.7.1998, “Kodi Rrugor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar;

ç) “Shtresë”, një shtresë e pandërprerë që rezulton nga përdorimi i një ose më shumë veshjeve në një nënshtresë;

d) “Tretës organik”, çdo VOC i cili përdoret vetëm ose në kombinim me agjentë të tjerë për të tretur ose holluar lëndët e para, produktet ose mbetjet e materialeve. Tretësi organik përdoret edhe si agjent pastrimi për të tretur lëndët ndotëse, si shpërndarës mesatar, rregullues i viskozitetit, rregullues i tensionit sipërfaqësor, plastifikues ose si lëndë konservuese;

dh) “Veshje”, çdo përzierje, përfshirë të gjithë tretësit organikë ose përzierjet që përmbajnë tretës organikë të nevojshëm për përdorimin e tyre të përshtatshëm, e cila përdoret për të siguruar një shtresë me efekte dekoruese, mbrojtëse ose funksione të tjera në një sipërfaqe;

e) “Veshje me hollues uji (HU)”, veshjet, viskoziteti i të cilave rregullohet nga përdorimi i ujit;

ë) “Veshje me hollues tretës (HT)”, veshjet, viskoziteti i të cilave rregullohet nga përdorimi i tretësit organik;

f) “Vendosje në treg” ka të njëjtin kuptim me përkufizimin e dhënë në nenin 5, të ligjit nr. 27/2016, “Për menaxhimin e kimikateve”.

4. Shtojcat e mëposhtme i bashkëlidhen këtij vendimi dhe janë pjesë përbërëse të tij:

a) Shtojca I “Produktet e listuara sipas nënkategorisë 1 dhe nënkategorisë 2”;

¹ Ky vendim përafrohet direktivën 2004/42/CE për kufizimin e shkarkimeve të përbërësve organikë të avullueshëm për shkak të përdorimit të tretësve organikë në disa bojëra, llaqe dhe produkte për lustrimin e mjeteve që amendon direktivën 1999/13/EC.

FZ L 143, 30/04/2004 f. 0087 – 0096; të ndryshuar nga direktiva 2008/112/EC dhe 2010/79/EC dhe rregullorja 1137/2008 (Fletorja Zyrtare L 085, 29/03/1999 f. 0001–0022).

b) Shtojca II “Vlerat kufi të përmbajtjes maksimale të VOC-së për bojëra, llaçe dhe produktet për lustrimin e mjeteve”;

c) Shtojca III “Metodat analitike të testimit”.

KREU II

KËRKESAT PËR PRODUKTET QË VENDOSEN NË TREG

1. Ndalohen të vendosen në treg në territorin e Republikës së Shqipërisë produktet e listuara në shtojcën I, të cilat kalojnë vlerat kufi të përmbajtjes maksimale të VOC-së, pas datave të përcaktuara në shtojcën II.

2. Për të përcaktuar përputhshmërinë e produkteve me vlerat kufi të përmbajtjes së VOC-së sipas shtojcës II, përdoren metodat analitike të testimit në përputhje me përcaktimin e shtojcës III.

3. Për produktet e përcaktuara në shtojcën I, në të cilat shtohen tretës ose përbërës të tjerë që përmbajnë tretës për ta bërë produktin të gatshëm për përdorim, vlerat kufi të përcaktuara në shtojcën II zbatohen për përmbajtjen e VOC-së në produktin e gatshëm për përdorim.

4. Kërkesat e pikave 1 deri në 3, të këtij kreu, nuk zbatohen për tretësit organikë që përdoren në disa veprimtari dhe instalime industriale, të cilat mbulohen nga legjislacioni në fuqi për kufizimin e shkarkimit të përbërësve organikë të avullueshëm nga përdorimi i tretësve organikë në disa veprimtari dhe instalime.

5. Agjencia Kombëtare e Mjedisit, në raste përjashtimore, autorizon shitjen dhe blerjen në sasi të kufizuara strikte të produkteve që nuk arrijnë vlerat kufi të VOC-së, të përcaktuara në shtojcën II, vetëm për qëllime restaurimi dhe mirëmbajtjeje të ndërtesave e të mjeteve motorike me vlera muzeale kulturore dhe historike, të përcaktuara nga ministria përgjegjëse për kulturën.

6. Produktet, që janë objekt i këtij vendimi, të cilat janë prodhuar përpara datave të përcaktuara në shtojcën II dhe që nuk përmbushin vlerat kufi të përmbajtjes maksimale, mund të vendosen në treg për një periudhë 12-mujore nga data kur kërkesat që zbatohen për produktin në fjalë hyjnë në fuqi sipas përcaktimit të shtojcës II.

KREU III

ETIKETIMI DHE LËVIZJA E LIRË E PRODUKTEVE

1. Kur produktet e përcaktuara në shtojcën I vendosen në treg, duhet të jenë të pajisura me etiketë. Etiketa tregon:

a) nënkategorinë e produktit dhe vlerat kufi përkatëse të VOC-së në g/l, të referuara në shtojcën II;

b) përmbajtjen maksimale të VOC-së në g/l të produktit të gatshëm për përdorim.

2. Inspektorati Shtetëror Teknik Industrial në ministrinë përgjegjëse për industrinë ndalon vendosjen në treg të produkteve që janë objekt i këtij vendimi, të cilat, në kushtet kur janë të gatshme për përdorim, nuk përputhen me kërkesat e këtij vendimi.

KREU IV

MONITORIMI DHE RAPORTIMI

1. Inspektorati Shtetëror Teknik Industrial në ministrinë përgjegjëse për industrinë harton dhe zbaton programin e inspektimit për monitorimin e produkteve të vendosura në treg për të verifikuar përputhshmërinë me kërkesat e këtij vendimi.

2. Inspektorati Shtetëror Teknik Industrial në ministrinë përgjegjëse për industrinë (ISHTI) dhe AKM-ja raportojnë në ministri përkatësisht, për:

a) rezultatet e programit të monitorimit, referuar pikës 1, të këtij kreu;

b) kategoritë dhe sasi të produkteve të autorizuara, në përputhje me kërkesat e pikës 5, të kreut II, të këtij vendimi.

3. Dy raportet e para paraqiten 18 muaj pas datës së parashikuar për përputhshmëri me vlerat kufi të përmbajtjes të VOC-së sipas përcaktimit të shtojcës II. Raportet vijuese paraqiten çdo 5 vjet.

4. Formatit për paraqitjen e të dhënave nga monitorimi miratohet me urdhër të përbashkët të ministrit përgjegjës për mjedisin dhe ministrit përgjegjës për industrinë.

5. Në rastet e konstatimit të mospërputhshmërisë, Inspektorati Shtetëror Teknik dhe Industrial zbaton sanksionet e përcaktuara në pikën 3, të nenit 35, të ligjit nr. 10489, datë 15.12.2011, “Për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore”, të ndryshuar.

KREU V

DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

Ngarkohen Ministria e Mjedisit, ministria përgjegjëse për industrinë, Agjencia Kombëtare e Mjedisit,

Inspektorati Shtetëror Teknik dhe Industrial për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare dhe i fillon efektet juridike me hyrjen në fuqi të ligjit nr. 162/2014, "Për mbrojtjen e cilësisë së ajrit në mjedis".

ZËVENDËSKRYEMINISTRI
Niko Peleshi

SHTOJCA I

Nënkategoritë 1:

a) "Veshje mat për mure të brendshme dhe tavane" janë veshjet e projektuara për përdorim në mure të brendshme dhe tavane, me një shkallë shkëlqimi $\leq 25@60^\circ$.

b) "Veshje me shkëlqim për mure të brendshme dhe tavane" janë veshjet e projektuara për përdorim në mure të brendshme dhe tavane, me një shkallë shkëlqimi $>25@60^\circ$.

c) "Veshje për mure të jashtme me përbërje minerale" janë veshjet e projektuara për përdorim në mure të jashtme betoni, tulle ose stukoje;

ç) "Bojëra për lëmime dhe bllokime brenda/jashtë për dru, metal ose plastik" janë veshjet e projektuara për përdorim në pjesët e prera dhe veshjet që prodhojnë një shtresë të errët. Këto shtresa projektohen për dru, metal ose sipërfaqe plastike. Kjo nënkategori përfshin nënveshjet dhe veshjet e ndërmjetme;

d) "Bojëra lëmuere dhe ujëbllokuese për dru brenda/jashtë" janë veshjet e projektuara për përdorim në pjesët e prera, që prodhojnë një shtresë transparente ose gjysmëtransparente për dekorim dhe mbrojtje të drurit, metalit dhe plastikës. Kjo nënkategori përfshin veshje ujëbllokuese me ngjyrë të errët. Veshjet ujëbllokuese me ngjyrë të errët janë veshjet që prodhojnë një shtresë me ngjyrë të errët për dekorimin dhe mbrojtjen e drurit ndaj kushteve atmosferike, sipas përcaktimit në standardin EN 927-1, brenda kategorisë gjysmë të qëndrueshme;

dh) "Veshje ujëbllokuese për dru" është veshja ujëbllokuese, e cila, në përputhje me standardin EN 927-1:1996, ka një trashësi mesatare më pak se $5\mu\text{m}$ kur testohet në përputhje me standardin ISO 2808: 1997, metodën 5A;

e) "Astar" janë shtresa me veti mbylljeje dhe/ose bllokuese, të projektuara për përdorim në dru ose mure dhe tavane;

ë) "Astar lidhës" janë veshje të projektuara për të stabilizuar humbjen e grimcave të lëndëve ose transmetimin e vetive hidrofobike dhe/ose për mbrojtjen e drurit nga njollat blu;

f) "Veshje me një komponent me performancë të lartë" janë veshjet me performancë të lartë mbështetur në material shtresëformues. Ato janë projektuar për përdorim i cili kërkon një performancë të veçantë, të tillë si astar dhe veshje të sipërme për plastiket, veshje astar për sipërfaqe hekuri, veshje astar për metale reaktive, të tillë si zinku dhe alumini, veshje antikorrozive, veshje për dysheme, përfshirë dyshemetë e drurit dhe çimentos, kundër grafitëve (vizatime/ mbishkrime), zjarrvones dhe standardet higjienike në industrinë ushqimore ose të pijeve ose shërbimin shëndetësor;

g) "Veshje bikomponente me performancë të lartë" janë veshjet me të njëjtin përdorim si veshjet me një komponent me performancë të lartë, por me një përbërës të dytë (p.sh. aminat terciare), të shtuar përpara përdorimit;

gj) "Veshjet shumëngjyrëshe" janë veshjet e projektuara për të dhënë efektin e dy toneve ose të efekteve shumëngjyrëshe drejtpërdrejt nga përdorimi fillestar;

h) "Veshjet për efekt dekorues" janë veshjet e projektuara të japin efekte estetike të veçanta mbi lëndë të lyera paraprakisht, të përgatitura posaçërisht ose veshjet bazë dhe të trajtuara më pas me mjete të ndryshme gjatë periudhës së tharjes.

Nënkategoritë 2:

a) "Përgatitës dhe pastrues" janë produktet e projektuara për të hequr veshjet e vjetra dhe ndryshkun, mekanike ose kimike, ose për të siguruar një çelës për veshje të reja, ku përfshihen:

i) "produktet përgatitore" që përfshijnë dhe ato për pastrimin e pistoletave sprucuese (produkt i projektuar për pastrimin e pistoletave sprucuese dhe pajisje të tjera), pastrues boje, pastrues yndyre (përfshirë llojet antistatike për plastikë) dhe heqësit e silikonit;

ii) "parapastruesit" që janë produktet e pastrimit, të projektuara për heqjen e ndotjes sipërfaqësore gjatë parapërgatitjes për dhe përpara përdorimit të materialeve të veshjeve;

b) "Stukim/mastic" janë përbërësit e rëndë strukturorë, të projektuar për përdorim për mbushjen e papërsosmërive të thella të sipërfaqes përpara përdorimit të bazës/mbushësit;

c) "Astar" është çdo veshje që është e projektuar për përdorim në metale të zhveshura ose veshjet ekzistuese për të siguruar mbrojtje nga korrozioni përpara përdorimit të astarit sipërfaqësor, si:

i) “bazë/mbushës”, që është veshja e projektuar për përdorim menjëherë përpara përdorimit të veshjes së sipërme për qëllime rezistence ndaj korrozionit, për të siguruar ngjitjen e veshjes së sipërme dhe për të promovuar formimin e një veshjeje sipërfaqësore uniforme duke mbushur papërsosmëritë e vogla sipërfaqësore;

ii) “astar i përgjithshëm për metale” që janë veshje të projektuara për përdorim si astar, të tillë si promovuesit e ngjitesit, izolues-hermetizues, sipërfaqësor, nënveshjet, astarët plastikë, veshjet mbushëse “të njome mbi të njome” jolëmuese dhe veshjet mbushëse me sprucim;

iii) “astar fosforik” që janë veshjet që përmbajnë të paktën 0,5 % të peshës së acidit fosforik të projektuar për përdorim të drejtpërdrejtë në sipërfaqe metalike të zhveshura për të siguruar rezistencë ndaj korrozionit dhe ngjitjes; veshjet e përdorura si astar saldues; dhe solucion zbutës për sipërfaqe të galvanizuara dhe zinku;

ç) “veshja e sipërme” është çdo veshje e pigmentuar e projektuar për t’u përdorur si një shtresë e vetme ose si bazë e një shtrese të shumëfishtë për të siguruar shkëlqim dhe qëndrueshmëri. Ajo përfshin të gjitha produktet e përfshira si veshje bazë dhe veshje transparente:

i) “veshje bazë” janë veshjet e pigmentuara të projektuara për të siguruar ngjyrën dhe çdo efekt optik të dëshiruar, por jo shkëlqim ose rezistencë sipërfaqësore të sistemit veshës;

ii) “veshje transparente” është një shtresë transparente e projektuar për të siguruar shkëlqimin përfundimtar dhe vetitë rezistente të sistemit veshës;

d) “veshje speciale” janë veshjet e projektuara për përdorim si veshje të sipërme që kërkojnë cilësi të veçanta, të tilla si efekte metalike ose perlë në një shtresë të vetme, ngjyrë të fortë me performance të lartë dhe veshjet transparente (p.sh. kundër gërvishtjes dhe veshje transparente me fluor), veshje bazë reflektuese, efekte me relief (p.sh. çekiç), antirrëshqitëse, veshje izoluese për karroceri, veshje kundër gureve, veshje për finitura të brendshme dhe aerosol.

SHTOJCA II

A. Vlerat kufi të përmbajtjes maksimale të VOC-së për bojëra dhe llaqe

	Nënkategoritë e produktit	Lloji	Faza I (g/l (*)) (nga 1.1.2020)	Faza II (g/l (*)) (nga 1.1.2023)
A	Mure të brendshme dhe tavane mat (shkëlqimi <25@60°)	HU	75	30
		HT	400	30
B	Mure të brendshme dhe tavane të shkëlqyeshme (Shkëlqimi >25@60°)	HU	150	100
		HT	400	100
C	Muret e jashtme me përbërje minerale	HU	75	40
		HT	450	430
Ç	Bojëra për lëmim dhe bllokim brenda/jashtë për dru dhe metal	HU	150	130
		HT	400	300
D	Bojëra lëmuese dhe ujëbllokuese për dru brenda/jashtë, përfshirë veshje ujëbllokuese me ngjyrë të errët	HU	150	130
		HT	500	400
DH	Veshje ujëbllokuese për dru brenda/jashtë	HU	150	130
		HT	700	700
E	Astarë	HU	50	30
		HT	450	350
Ë	Astarë lidhëse	HU	50	30
		HT	750	750
F	Veshje me një komponent me performancë të lartë	HU	140	140
		HT	600	500
G	Veshje bikomponente me performancë të larte për përdorim specifik të tillë si dysHEME	HU	140	140
		HT	550	500
GJ	Veshje shumëngjyrëshe	HU	150	100
		HT	400	100
H	Veshje me efekt dekoruese	HU	300	200
		HT	500	200

(*) g/l gati për përdorim

B. Vlerat kufi të përmbajtjes maksimale të VOC-së për produktet për lustrimin e mjeteve

	Nënkategoria e produktit	Veshje	POA g/l (*) (1.1.2020)
A	Përgatitës dhe pastruese	Përgatitës Parapastrues	850 200
b	stukim/mastic	Të gjitha llojet	250
c	Astar	bazë/mbushës dhe astar i përgjithshëm për metale	540
		astar fosforik	780
ç	veshja e sipërme	Të gjitha llojet	420
d	veshje speciale	Të gjitha llojet	840

(*) g/l të produktit të gatshëm për përdorim. Me përjashtim të nënkategorisë “a” çdo përmbajtje uji e produktit të gatshëm për përdorim duhet zbritur.

SHTOJCA III

Metodat analitike të testimit, referuar në kreun II, pika 2

Parametri	Njësi	Test	
		Metoda	Data e publikimit
Përmbajtja e VOC-së	g/l	ISO 11890-2	2002
Përmbajtja e VOC-së kur janë të pranishëm holluesit reagues	g/l	ASTMD 2369	2003

